

نقش پارامترهای محیطی نور رنگ و فضا در فضاهای درمانی

هدیه عادل^۱، محمدرضا نصیرسلامی^{۲*}

۱- دانشجوی دکترا معماری (گروه معماری واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، ایران)

Hedieh.Adeli@yahoo.com

۲- استادیار گروه معماری (گروه معماری واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، ایران)

چکیده

نور، اولین شرط برای هر نوع ادراک بینایی است از دوران ماقبل تاریخ همواره اجسام نورانی که تجسمی از یک شیء زنده را در ذهن بیدار میکردند توسط بشر مورد ستایش و احترام قرار گرفته و مشتاقانه برایشان جشن می گرفتند، آنها را عبادت کرده و می پرستیدند. هنگامی که بحث نور می شود آنرا با دو پارامتر رنگ و فضا همراه می دانند. نور تأثیر مستقیمی بر روح و روان انسان دارد. همانطور که به تغذیه سالم برای جسم خود میاندیشیم باید نور کافی و مناسبی را هم برای روحمان فراهم کنیم. این تأثیر تنها به میزان نور بستگی ندارد بلکه نوع نور محیط نیز از جمله مواردی است که می بایست مورد توجه قرار گیرد. نور طبیعی روز دارای خواصی است که با استفاده از آن فضا معنا پیدا می کند. فرم، رنگ، تار و پود و زمینه مصالح مخصوصاً وقتی که بر آن تأکید شده باشد. به هر حال فاکتورهای مهم نور ارتباط مستقیم با کار معمار دارد. فضاهای درمانی نیز، یکی از اصلی ترین مبادی و احتیاجات در امور بهداشت و درمان جامعه بوده است. طرحهای مطلوب معماری به هر منظور که باشند فقط در صورتی می توانند کاملاً مفید واقع گردند که در آنها فضاهای مختلف براساس نیازهای استفاده کنندگان در جهت بهبود و تسریع فعالیت های گوناگون طراحی گردد. حال آنکه که در طراحی داخلی فضاهای درمانی با توجه به عملکرد آنها، بیشترین تأثیر به عهده شاخصه های نور، رنگ و همچنین ایجاد فرمهای تاثیرگذار بصری می باشد. نورپردازی و استفاده از رنگهای مناسب در فضای بیمارستان سبب تنظیم چرخه بیولوژیکی بدن، شفافیت وضوح بصری در محیط، کاهش زمان بستری و احساس درد در بیماران، کاهش احساس افسردگی، افزایش احساس مثبت به محیط بیمارستان و دیگر موارد میگردد.

کلمات کلیدی: معماری نور - روانشناسی محیط - رنگ - اماکن درمانی.

*نویسنده مسئول: استادیار گروه معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز.